

Sámi lágádus- ja aviisasearvi (Samisk forlegger- og avisforening)

Kultur- og kirkedepartementet
Medieavdelingen
PB 8030 Dep
0030 OSLO

9711 LEAVDNJA - LAKSELV
Postboks 53 - Laatasveien
Organisasjon NO 975 617 661
Bankgiro 7593.05.02162
Telefon 78 46 59 02
Telefax 78 46 59 01
Mobil 918 00 117
Epost geir@sagat.no

HØRING - VURDERING AV BEHOV FOR ETABLERINGSTILSKUDD OG DIFFERENSIERING MELLOM DE SAMISKE SKRIFTSPRÅKENE

Viser til brev av 25.08.2009, ref. 2007/04536 ME7ME2 LAB:MK.

Vedlagt følger høringsuttalelse fra Sálas v/ avisseksjonen.

Vi viser spesielt til kravet om konsultasjoner dersom det vurderes å fatte andre beslutninger enn det Sálas har gått inn for.

Leavdnja-Lakselv, den 11.11.2009.

Med vennlig hilsen

Sálas - Sámi lágádus- ja aviisasearvi

Avisseksjonen

Svein Nordstletta

Geir Wulff

Kopi:

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Kulturminister Anniken Huitfeldt
Samordningsminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
Statssekretær Raimo Valle, FAD
Sametinget
Medietilsynet
Stortingsrepresentantene fra Finnmark
Mediebedriftenes landsforening
Landslaget for lokalaviser
Norsk redaktørforening

HØRING

Viser til brev av 25.08.2009 fra Kulturdepartementet vedlagt notat fra Medietilsynet av 10.06.2009. Sálas v/ avisseksjonen har følgende merknader til Medietilsynets konklusjoner:

A. Ny formålsparagraf

Sálas støtter konklusjonen fra Medietilsynet med forslag til ny formålsparagraf (forskriftens § 1). Støtteordningen på statsbudsjettets kap. 335 post 75 «Tilskudd til samiske aviser» er som navnet tilsier, en støtteordning for samiske aviser. Dette for å ivareta retten til demokrati og ytringsfrihet som fundamentale menneskerettigheter for det samiske folk.

I 2004 ble det åpnet for at 1 % av støtteordningen kan gis som tilskudd til lulesamiske avissider i lokalaviser. Senere er bevilgingen til lulesamiske avissider øket til 2 %, og forskriftsendringen i 2008 åpner dessuten for tilsvarende ordning for sørsamisk (uten at det er bevilget midler til dette).

Sálas er bekymret over en utvikling hvor de samiske avisene får en stadig mindre relativ andel av egen støtteordning. Vi minner om at støtteordningen er etablert for å ivareta utgivelse av samiske aviser og ikke for å stimulere til bruk av samisk språk i ordinære aviser.

Sálas vil videre påpeke det urimelige ved at aviser som mottar ordinært produksjonstilskudd over post 71, også kan få støtte til samiskspråklige avissider over post 75, samtidig som samiske aviser ikke har anledning til å kombinere støtte fra begge disse budsjettposter.

Medietilsynets forslag vil medføre ryddighet ved at man kommer tilbake til det opprinnelige formålet med støtteordningen, nemlig utgivelse av samiske aviser, slik at kun listeførte samiske aviser gis støtte på post 75.

B. Variabelt tilskudd - vekting/krav om tre-språklighet

Sálas støtter konklusjonen fra Medietilsynet om at det ikke foretas vekting mellom samiske språk i beregningen av variabelt tilskudd. Sálas støtter videre konklusjonen om at det ikke stilles krav om at avisene må benytte både lule-, nord- og sørsamisk for å motta variabelt tilskudd.

Sálas viser til at fremsatte forslag om dette vil representere en utilbørlig inngripen i den redaksjonelle frihet og bryte med fundamentale prinsipper om at statlig pressestøtte må være fri for innholdsmessige vilkår, jfr. uttalelse fra hovedstyret i Redaktørforeningen.

C. Etableringstilskudd - fritak for ettårsregel

Sálas støtter konklusjonen fra Medietilsynet om at det ikke innføres etableringstilskudd eller åpnes for allmenn dispensasjon fra ettårsregelen i post 75 nå.

Sálas støtter vurderingen om at etableringsstøtte bør ses i sammenheng med alle pressestøttens ordninger. Ett alternativ kan være å gi dobbelt støtte det første året eventuelle nykommere er støtteberettiget. Forutsetningen må være at budsjetttrammen justeres i henhold til dette. Eventuelt kan det gis etableringsstøtte over andre budsjettposter.

Hensynet til forutsigbarhet i støtteordningen tilsier at det ikke bør gis dispensasjoner fra ettårsregelen for støtte. Konsekvensen av slik dispensasjon (uten at budsjettrammen samtidig økes) vil være at de økonomiske byrder overføres til de eksisterende avisene i støtteordningen. I en støtteordning med kun et par listeførte aviser vil dette gi høyst urimelige og dramatiske utslag.

D. Unntaksvis dispensasjon for 2010

Sálas støtter **ikke** forslaget om at Medietilsynet unntaksvis fraviker ettårsregelen i 2010 for aviser som medio 2009 igangsetter regelmessig produksjon av sider på sørsamisk.

En dispensasjon som foreslått vil bidra til å uthule regelverket, jfr argumentasjonen under punkt C overfor. En dispensasjon i forhold til lokalavisa Snásningen vil danne presidens for andre lokal- og regionaviser i det sørsamiske området fra Rana i nord til Femunden i sør.

Et ønske om å stimulere til produksjon av sørsamiske avissider i lokalaviser bør finansieres ved prosjektstøtte fra andre kilder enn statsbudsjettets kap 335 post 75 «Tilskudd til samiske aviser». I 2009 er gitt prosjektstøtte til sørsamiske avissider over AIDs budsjett kap 681 post 72 «Tilskudd til samisk språk, informasjon m.v». Det fremgår av AIDs budsjettproposisjon side 285 at lulesamiske og sørsamiske språktiltak er spesielt prioritert på denne posten også i 2010.

Sálas viser dessuten til at Kulturdepartementet ikke har foreslått bevilget friske midler til sørsamiske avissider i sitt budsjett for 2010. Ifølge KKD's budsjettproposisjon side 164 er bevilgningen på kap 335 post 75 foreslått videreført fra 2009, kun justert for forventet prisstigning på 3,2 %.

En dispensasjon for 2010 som antydnet vil således medføre at de samiske avisene Ávvir og Ságat ikke vil få kompensasjon for forventet prisstigning, og således bli tvunget til å redusere sitt aktivitetsnivå. Reelt sett vil konsekvensen bli at de samiske avisene (og ikke staten) finansierer sørsamiske språktiltak i lokalaviser. Dette harmonerer overhodet ikke med regjeringserklæringens forpliktelse til å «sikre landsdekkende samiske aviser» (Soria Moria 2, side 66).

E. Språkstimulerende tiltak

Sálas støtter konklusjonen fra Medietilsynet om at språkstimulerende tiltak utgår av tilskuddsordningen for samiske aviser, ved at § 7 og § 8 i forskrift om tilskudd til samiske aviser strykes. Disse tiltakene kan ikke ses å høre naturlig hjemme innenfor pressestøtteordningen.

Disse språkfremmende tiltak har økt i omfang de seneste årene, og dermed medført at de samiske aviser får en stadig mindre relativ andel av egen støtteordning.

Sálas er videre enig i at angjeldende tiltak til lule-/sørsamisk språkstimulering vurderes overført til Sametinget, men vil understreke at språkmidlene selvsagt må fordeles etter objektive kriterier basert på et avis- og innholdsnytralt regelverk.

F. Budsjettoverføring av inntil 4 % av rammen på post 75

Sálas støtter **ikke** konklusjonen om at inntil 4 % av rammen på post 75 vurderes overført til Sametinget. Sálas viser til at avsetningen til lule-/sørsamiske avissider for 2009 faktisk utgjør 2 % av årets bevilgning. Selv om forskriften åpner for inntil 4 %, er det ikke bevilget midler til mer enn nåværende avsetning på 2 %. Det foreligger heller ikke forslag om slik økning på statsbudsjettet 2010.

Kulturdepartementet v/ daværende statsråd Trond Giske har i brev av 28.11.2007 til Stortingets familie- og kulturkomité uttalt:

«I dag åpner forskriften for tilskudd til produksjon av avissider på lulesamisk, begrenset oppad til 1 prosent av årets bevilgning på post 75. Departementet vil vurdere om en tilsvarende ordning kan etableres for produksjon av avissider på sørsamisk.»

Flertallet i komitéen (alle unntatt FrP og Høyre) uttalte følgende i sin budsjettinnstilling:

«Dette flertallet viser til Kultur- og kirkedepartementets brev av 28.11.2007 og forutsetter at det nye regelverket utarbeides i tråd med dette.»

Det er således fra Stortingets side ikke fattet noe budsjettvedtak som åpner for bruk av mer enn 2 % av bevilgningen på post 75 til lule-/sørsamiske språktiltak. Selv om gjeldende forskrift åpner for inntil 4 %, er det ikke bevilget midler til mer enn 2 %.

Å overføre mer enn 2 % fra post 75 til ny støtteordning vil således medføre at regningen for det overstigende reelt sett må betales av de samiske avisene og ikke av staten. Konsekvensen vil da bli at de samiske dagsavisene Ávvir og Ságat tvinges til å redusere sitt aktivitetsnivå tilsvarende. Dette vil være særdeles uheldig ettersom begge dagsavisprosjektene ennå er i innkjøringsfasen.

Sálas krever at en ny støtteordning for lule-/sørsamiske avissider finansieres med friske midler, dvs at forskriftsendring som foreslått under punkt E **ikke** medfører budsjettreduksjon for kap 335 post 75. Reelt sett vil de samiske avisene da få styrket sin økonomi med 2 %.

Sálas viser til regjeringserklæringens lovnad om å sikre landsdekkende samiske aviser (Politisk plattform for flertallsregjeringen 2009-2013, side 66) og forutsetter at pressestøtten til samiske aviser vil bli ytterligere opptrappet i inneværende stortingsperiode for å realisere dette målet.

KONKLUSJON

Sálas støtter i hovedsak de fremsatte forslag fra Medietilsynet, med unntak av punkt D (dispensasjon fra ettårsregel i 2010) samt punkt F (budsjettoverføring av inntil 4 % av rammen på post 75 til ny støtteordning). Sálas krever at punkt D og F frafalles, men tilrår at de øvrige omforente tiltak gjennomføres fom. 2010.

Sálas krever konsultasjoner med Kulturdepartementet og/eller Sametinget dersom det vurderes å fatte andre beslutninger enn det Sálas har gått inn for. Vedrørende hjemmel for konsultasjonskrav vises til brev av 30.04.2009 fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet vedr. plikt til å konsultere samiske aviser.